

מך, אלכסנדר (שניו) 1902-?)

(Alexander [Sano] Mach). ממנהיגי המשטר הפשיסטי בסלובקיה העצמאית. מ' היה מפקד משמר הלינקה, ראש המשטרה החשאית וראש משרד התעמולה. בקיץ 1940 מונה מ' לשר הפנים במקום ד"ר פרדיננד דורצ'נסקי. ב-28 ביולי 1940 השתתף, עם הנשיא יוזף טיסו וראש הממשלה וויטך טוקה, בפגישה בזלצבורג (Salzburg) עם היטלר, ובה החליטו לכונן בסלובקיה משטר נאציונל-סוציאליסטי.

רוב שנות קיומה של המדינה הסלובקית עמדו מ' וטוקה בראש סיעה קיצונית, שהתנגדה למדיניות הסיעה המתונה יותר של טיסו בממשלה.

בספטמבר 1941 תמכו מ' וטוקה בגירושם של כ-10,000 יהודים מברטיסלובה לשאריש זמפלין (Saris Zemplin) במזרח סלובקיה. הגירוש יצא חלקית לפועל. ב-27 במרס 1942 החל גירוש יהודי סלובקיה למחנות השמדה בפולין. ממשלת סלובקיה הסכימה לשלם לגרמניה 'דמי הובלה' בסך 500 מרקים תמורת כול יהודי, דהיינו, 45 מיליון מרקים (1,800,000 דולרים) תמורת גירושם של כ-58,000 יהודים בתוך שבעה חודשים. את הגירושים הוציאה לפועל מחלקה 14 הנודעת לשמחה במשרד הפנים של מ', שבראשה עמד אנטון ואשק.

עם תחילת הגירושים הכריז מ' בשידור רדיו ש'גירוש היהודים לעבודה' יפתור את 'בעיית היהודים' בדרך 'נוצרית'. ב-7 בפברואר 1943 הכריז מ' על תוכניותיו לחדש את הגירושים, אך הן סוכלו, בגלל העדר לחץ מצד גרמניה באותה עת לחידוש הגירושים, ובגלל מאמציה של 'קבוצת עבודה' בסלובקיה.

מ' היה שר בממשלת המדינה הסלובקית העצמאית עד הקמת ממשלה חדשה בסלובקיה ב-5 בספטמבר 1944, בעת המרד הסלובקי הלאומי. אחרי המלחמה גזר בית-הדין הלאומי בברטיסלובה על מ' 30 שנות מאסר.